A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2009. szeptember 8.*

A C-478/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Handelsgericht Wien (Ausztria) a Bírósághoz 2007. október 25-én érkezett, 2007. szeptember 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Budějovický Budvar, národní podnik**

és

a **Rudolf Ammersin GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans (előadó), A. Rosas, K. Lenaerts, A. Ó Caoimh és J.-C. Bonichot tanácselnökök, J. Makarczyk, P. Kūris, Juhász E., G. Arestis, L. Bay Larsen és P. Lindh bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: K. Sztranc-Sławiczek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. december 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Budějovický Budvar národní podnik képviseletében C. Petsch Rechtsanwalt,

– a Rudolf Ammersin GmbH képviseletében C. Hauer, B. Goebel és C. Schulte Rechtsanwälte,

– a cseh kormány képviseletében T. Boček és M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében I. Chalkias és K. Marinou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében B. Doherty, B. Schima és M. Vollkommer, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. február 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 28. és 30. cikk, a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 2003. L 236., 33. o.; a továbbiakban: a csatlakozás feltételeiről szóló okmány), a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia Európai Unióhoz való csatlakozásával kapcsolatban a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmára vonatkozó átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló, 2004. április 29-i 918/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 163., 88. o.), valamint a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet (HL L 93., 12. o.) értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a Budějovický Budvar, národní podnik (a továbbiakban: Budvar) nevű, Českе Budějovicében (Cseh Köztársaság) található sörgyár és a bécsi (Ausztria) székhelyű, italokat forgalmazó Rudolf Ammersin GmbH (a továbbiakban: Ammersin) között, a Budvar arra irányuló kérelme tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy kötelezzék az Ammersint arra, hogy hagyjon fel a Saint Louis-i (Egyesült Államok) székhelyű Anheuser-Busch Inc. sörgyár (a továbbiakban: Anheuser-Busch) által gyártott sör American Bud védjeggyel történő forgalmazásával, tekintettel arra, hogy a Cseh Köztársaság és Ausztria közötti kétoldalú egyezmény alapján a Bud elnevezést Ausztriában kizárólag a Cseh Köztársaságban gyártott sörök vonatkozásában lehet használni.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 Az eredetmegjelölések oltalmára és nemzetközi lajstromozására vonatkozó, 1958. október 31-én elfogadott, 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált és 1979. szeptember 28-án módosított Lisszaboni Megállapodás (az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 828. kötet, 13172. sz., 205. o.; a továbbiakban: Lisszaboni Megállapodás) 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A jelen Megállapodás hatálya alá tartozó országok az ipari tulajdon oltalmára létesült Unió keretén belül Külön Uniót alkotnak.

(2) Ezek az országok kötelezik magukat, hogy e Megállapodás rendelkezései szerint területükön oltalomban részesítik a Külön Unió többi országának termékeire vonatkozó eredetmegjelöléseket, ha azokat a származási ország e minőségükben elismeri és oltalomban részesíti, és a Szellemi Tulajdon Világszervezetét [WIPO] létrehozó Egyezményben megnevezett Szellemi Tulajdon Nemzetközi Irodája […] lajstromozta.”

4 A Lisszaboni Megállapodás 2. cikke értelmében:

(1) E Megállapodás értelmében az eredetmegjelölés: valamely ország, táj vagy helység földrajzi neve, ha azt olyan ottani származású termék megjelölésére használják, amelynek minőségét vagy jellegét – kizárólag vagy lényegében – a földrajzi környezet határozza meg, a természeti és emberi tényezőket is beleértve.

(2) Származási országnak azt az országot kell tekinteni, amelynek neve a terméket hírnevessé tette, vagy ahol az eredetmegjelölés hírnevét adó vidék vagy helység fekszik.

5 A BUD eredetmegjelölést (598. sz. eredetmegjelölés) sörök vonatkozásában 1975. március 10-én jegyezték be a Lisszaboni Megállapodás alapján a WIPO-nál.

A közösségi jog

A csatlakozási okmány

6 A csatlakozási okmány 20. cikkének értelmében:

„Az ezen okmány II. mellékletében felsorolt jogi aktusokat a mellékletben meghatározott módon ki kell igazítani."

7 A csatlakozási okmánynak „A csatlakozási okmány 20. cikkében hivatkozott lista" címet viselő 6A. fejezetének 18. pontja a következőképpen rendelkezik:

„31996 R 1107: A Bizottság 1996. június 12-i 1107/96/EK rendelete a 2081/92/EGK tanácsi rendelet 17. cikkében megállapított eljárás szerint a földrajzi jelzések és eredetmegjelölések bejegyzéséről (HL L 148. szám […]), az alábbi módosításokkal:

[…]

– 32002 R 1829: A Bizottság 2002.10.14-i 1829/2002/EK rendelete (HL L 277. szám, […] 10. o.).

a) Az 1. cikk a következő albekezdéssel egészül ki:

»A ‘Budějovické pivo’, ‘Českobudějovické pivo’ és a ‘Budějovický měšťanský var’ elnevezéseket oltalom alatt álló földrajzi jelzésként (OFJ) kell bejegyezni és a Bizottsághoz benyújtott leírásnak megfelelően kell a mellékletben felsorolni. Ez nem érinti az Európai Unióban a csatlakozás időpontjában meglévő sörvédjegyeket vagy egyéb jogokat.«

b) A melléklet B. részének »Sör« címe a következőkkel egészül ki:

»Cseh Köztársaság:

– Budějovické pivo (OFJ)

– Českobudějovické pivo (OFJ)

– Budějovický měšťanský [var] (OFJ)«.”

A 2081/92/EGK rendelet

8 A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 208., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 3. fejezet, 13. kötet, 4. o.) hetedik preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„[…] a nemzeti gyakorlat eltérő a bejegyzett eredetmegjelölésekkel és földrajzi jelzésekkel kapcsolatos végrehajtási szabályok terén; mivel közösségi megközelítésben kell gondolkodni; mivel az oltalomra vonatkozó közösségi szabályozás keretei lehetővé teszik a földrajzi jelzések és eredetmegjelölések szerepének növelését, azáltal, hogy – egységesebb megközelítéssel – tisztességes versenyt biztosítanak az ezen árujelzőkkel jelölt termékek termelői között, valamint erősítik a fogyasztókban a termékek eredetiségéről való meggyőződést”.

9 A 2081/92 rendelet 5–7. cikke a rendelet 2. cikke szerinti földrajzi jelzések és eredetmegjölések bejegyzésére irányuló ún. „rendes eljárást” szabályozza. A rendelet 5. cikkének (4) bekezdése szerint a bejelentést abba a tagállamba kell elküldeni, ahol az adott földrajzi terület található. A rendelet 5. cikke (5) bekezdésének első albekezdése szerint ez a tagállam ellenőrzi a bejelentés megalapozottságát, és azt továbbítja az Európai Közösségek Bizottságához.

10 Mivel a Bizottságnak némi időre van szüksége ahhoz, hogy megvizsgálja a bejegyzés iránti kérelmet, és az elnevezés bejegyzésére vonatkozó határozat meghozataláig az érintett tagállamnak lehetőséget kell adni átmeneti nemzeti oltalom biztosítására, a 2081/92/EGK rendelet módosításáról szóló, 1997. március 17-i 535/97/EK tanácsi

rendelet (HL L 83., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 20. kötet, 352. o.) az 5. cikk (5) bekezdésének első albekezdése után a következő szöveget illesztette be a 2081/92 rendeletbe:

„A tagállam – kizárólag átmeneti jelleggel – nemzeti szinten ennek a rendeletnek az értelmében oltalmat adhat az előírt módon előterjesztett elnevezésnek, és adott esetben kiigazítási időszakot biztosíthat az előterjesztés időpontjától számítva;[…]

Ez az átmeneti nemzeti oltalom azon a napon szűnik meg, amikor meghozzák az ezen rendelet alapján történő bejegyzésről szóló határozatot. […]

Ennek a nemzeti oltalomnak a következményeiért, ha az elnevezést ezen rendelet alapján nem jegyzik be, kizárólag az érintett tagállam felelős.

A tagállamok által a második albekezdés alapján hozott intézkedések csak nemzeti szinten hatályosak; a Közösségen belüli kereskedelemre nincsenek hatással.”

11 A 2081/92 rendelet 17. cikke a rendelet hatályba lépésekor már létező elnevezések bejegyzésére vonatkozóan ún. „egyszerűsített” bejegyzési eljárást vezet be. Ez a rendelkezés többek között azt írja elő, hogy a tagállamok a 2081/92 rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy mely elnevezéseket szándékoznak e rendeletnek megfelelően bejegyezni.

12 Különösen arra tekintettel, hogy a Bizottság a 2081/92 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése alapján kidolgozandó, a földrajzi jelzések és az eredetmegjelölések bejegyzésére vonatkozó első javaslatát csak 1996 márciusában terjesztette az Európai Unió Tanácsa elé, amikor a rendelet 13. cikkének (2) bekezdése szerinti ötéves átmeneti időszak nagy része már eltelt, az 1997. március 28-án hatályba lépett 535/97 rendelet ez utóbbi bekezdést a következő szöveggel váltotta fel:

„Az (1) bekezdés a) és b) pontjától eltérően, a tagállamok fenntarthatják azokat a nemzeti rendszereket, amelyek a 17. cikk alapján bejegyzett elnevezések használatát a bejegyzés közzétételének időpontját követő legfeljebb ötéves időszakra engedélyezik, amennyiben:

– e rendelet kihirdetésének időpontja előtt a termékeket legalább öt évig jogszerűen forgalmazták ezen elnevezések felhasználásával,

– a vállalkozások jogszerűen forgalmazták az érintett termékeket, miközben ezeket az elnevezéseket az első francia bekezdésben említett időszak alatt folyamatosan használták,

– a címkézés világosan jelzi a termék tényleges származását.

Ez az eltérés azonban nem vezethet a termékek szabad forgalmazásához annak a tagállamnak a területén, ahol ezek az elnevezések tiltottak."

13 A 2081/92/EGK rendelet módosításáról szóló, 2003. április 8-i 692/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 99., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 38. kötet, 454. o.) 1. cikkének 15. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A 13. cikk (2) bekezdését és a 17. cikket el kell hagyni. Azonban e cikkek rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell a már bejegyzett megnevezésekre vagy olyan megnevezésekre, amelyek tekintetében a bejegyzési kérelmet a 17. cikkben meghatározott eljárás szerint e rendelet hatálybalépését megelőzően tették meg.”

Az 510/2006 rendelet

14 A legutóbb a 2003. április 14-i 806/2003/EK tanácsi rendelettel (HL L 122., magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 301. o.) módosított 2081/92 rendeletet az 510/2006 rendelet 19. cikke hatályon kívül helyezte. Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történt kihirdetése napján, 2006. március 31-én lépett hatályba.

15 Az 510/2006 rendelet (6) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„Az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre közösségi megközelítést kell meghatározni. Egy védelmi rendszeren alapuló közösségi szabálykeret lehetővé teszi a földrajzi jelzések és az eredetmegjelölések számára a fejlődést azáltal, hogy ez a keret egységesebb megközelítést nyújtva egyenlő versenyfeltételeket biztosít az ilyen megjelöléssel ellátott termékek termelői között, valamint erősíti a fogyasztókban a termékek megbízhatóságával kapcsolatos meggyőződését.”

16 A rendelet (19) preambulumbekezdése értelmében:

„A […] 2081/92/EGK tanácsi rendelet […] alapján már bejegyzett elnevezések az e rendelet hatálybalépésének időpontjától is részesülnek az e rendelet által meghatározott oltalomban, és azokat automatikusan felveszik a nyilvántartásba.”

17 Az említett rendelet „Hatály” címet viselő 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Ez a rendelet megállapítja a Szerződés I. mellékletében említett, emberi fogyasztásra szánt mezőgazdasági termékek, az e rendelet I. mellékletében említett élelmiszerek és az e rendelet II. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek eredetmegjelöléseinek és földrajzi jelzéseinek oltalmára vonatkozó szabályokat.

[…]

(2) Ezt a rendeletet az egyéb vonatkozó közösségi rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni.”

18 Ugyanezen rendelet „Az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott élelmiszerek” címet viselő I. melléklete első francia bekezdésében említi a „söröket”.

19 Az 510/2006 rendelet „Eredetmegjelölés és földrajzi jelzés” címet viselő 2. cikkének (1) és (2) preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet alkalmazásában:

a) eredetmegjelölés: valamely régiónak, meghatározott földrajzi helynek, vagy – kivételes esetben – országnak az olyan mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírására használatos elnevezése, amely:

– e régióból, meghatározott földrajzi helyről vagy országból származik,

– minősége vagy jellemzői alapvetően vagy kizárólag egy adott földrajzi környezetnek és az ahhoz kapcsolódó természeti és emberi tényezőknek köszönhető, és

– a termelése, feldolgozása és előállítása meghatározott földrajzi területen történik;

b) földrajzi jelzés: valamely régiónak, meghatározott helynek, vagy – kivételes esetben – országnak az olyan mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírására használatos elnevezése, amely:

– e régióból, meghatározott földrajzi helyről vagy országból származik, és

– különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője ennek a földrajzi eredetnek tulajdonítható, és

– a termelése, feldolgozása és előállítása meghatározott földrajzi területen történik.

(2) Eredetmegjelölésnek vagy földrajzi jelzésnek kell tekinteni a mezőgazdasági termékeket vagy élelmiszereket jelölő olyan hagyományos földrajzi vagy nem földrajzi elnevezéseket is, amelyek megfelelnek az (1) bekezdésben említett feltételeknek."

20 A rendelet 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM) vagy az oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ) használatára való jogosultsághoz a mezőgazdasági terméknek vagy az élelmiszernek meg kell felelnie a termékleírásban foglaltaknak."

21 Az 510/2006 rendelet 5–7. cikke a rendelet 2. cikke szerinti földrajzi jelzések és eredetmegjelölések bejegyzésére irányuló eljárást szabályozza. A rendelet 5. cikkének (4) bekezdése szerint ha a bejegyzés iránti kérelem egy adott tagállam földrajzi területére vonatkozik, a kérelmet ennél a tagállamnál kell benyújtani. Ugyanezen rendelet 5. cikkének (5) bekezdése alapján a tagállam nemzeti szinten kifogással kapcsolatos eljárást vezet be, és ezt követően határozatot hoz erről a kérelemről. Kedvező határozat esetében az említett tagállam az 510/2006 rendelet 6. és 7. cikke szerinti, többek között kifogással kapcsolatos eljárást is tartalmazó eljárásban hozott végleges határozat érdekében megküldi a Bizottságnak az 5. cikk (7) bekezdésében foglalt dokumentumokat.

22 A rendelet 5. cikkének (6) bekezdése értelmében:

„A tagállam – kizárólag átmeneti jelleggel és a kérelem Bizottsághoz történő benyújtásának napjától kezdődő hatállyal – az elnevezésre e rendelet alapján nemzeti oltalmat adhat, illetve adott esetben kiigazítási időszakot állapíthat meg.

Az első albekezdés szerinti kiigazítási időszak csak akkor állapítható meg, ha az érintett vállalkozások jogszerűen hozták forgalomba a szóban forgó termékeket, a megelőző öt évben folyamatosan használták az érintett elnevezéseket, és erre az (5) bekezdés első albekezdésében említett, a kifogással kapcsolatos nemzeti eljárás során hivatkoztak.

Az e rendelet szerinti bejegyzésről szóló határozat meghozatalának napján az átmeneti nemzeti oltalom megszűnik.

Az átmeneti nemzeti oltalom következményei – amennyiben az elnevezést e rendelet alapján nem jegyzik be – kizárólag az érintett tagállam felelősségi körébe tartoznak.

A tagállamok által az első albekezdés szerint meghozott intézkedések csak nemzeti szinten járnak joghatással, és nem sérthetik a Közösségen belüli és a nemzetközi kereskedelmet.”

23 A rendelet 13. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A bejegyzett elnevezések a következőkkel szemben nyújtanak oltalmat:

a) bármely közvetlen vagy közvetett kereskedelmi célú felhasználás a bejegyzett elnevezés bejegyzésének hatálya alá nem tartozó termékek tekintetében, amennyiben e termékek az adott elnevezés alatt bejegyzett termékekhez hasonlóak, vagy amennyiben az elnevezés használata az oltalom alatt álló elnevezés hírnevét kihasználná;

b) bármely visszaélés, utánzás vagy félrevezető utalás akkor is, ha feltüntetik a termék valódi eredetét, vagy ha az oltalom alatt álló elnevezést lefordítják, vagy ha például a »jellegű«, »típusú«, »eljárással készített«, »mint a -ban/-ben gyártott«, »utánzat«, vagy hasonló kifejezéseket kapcsolnak;

[…]”

A 918/2004 rendelet

24 A 918/2004 rendelet (2)–(4) preambulumbekezdése a következőképpen hangzik:

„(2) A 2081/92/EGK rendelet 5. cikkének (5) bekezdése azonban úgy rendelkezik, hogy a földrajzi jelzéseknek és eredetmegjelöléseknek a tagállamok átmeneti

ideig nemzeti oltalmat is biztosíthatnak, az ilyen elnevezések bejegyzés iránti kérelmének a Bizottsághoz való elküldése időpontjától kezdve. Az ilyen nemzeti oltalomból származó következményekért teljes mértékben az érintett tagállam felel olyan esetekben, amikor az elnevezés nem kerül közösségi szinten bejegyzésre.

(3) A Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozását követően ezen országok (a továbbiakban: »az új tagállamok«) földrajzi jelzései és eredetmegjelölései a 2081/92/EGK rendelet 5. cikke alapján közösségi szinten bejegyezhetők, illetve annak 13. cikke alapján oltalom alatt állhatnak.

(4) Az új tagállamoktól a Bizottsághoz érkező kérelmek benyújtásának elősegítése érdekében, valamint a vonatkozó földrajzi jelzések és eredetmegjelölések oltalmának folytonossága biztosítása érdekében e tagállamok tekintetében rendelkezni kell a 2004. április 30-án fennálló nemzeti oltalomnak a 2081/92/EGK rendelet 6. cikke szerinti határozat meghozataláig történő fenntartásáról, amennyiben az említett rendelet alapján a bejegyzés iránti kérelem a Bizottsághoz 2004. október 31-ig beérkezik."

25 A 918/2004 rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Cseh Köztársaságban, Észtországban, Cipruson, Lettországban, Litvániában, Magyarországon, Máltán, Lengyelországban, Szlovéniában és Szlovákiában 2004. április 30-án fennálló, a földrajzi jelzéseknek és eredetmegjelöléseknek a 2081/92/EGK rendelet értelmében vett nemzeti oltalmát e tagállamok 2004. október 31-ig fenntarthatják.

Amennyiben a Bizottsághoz a 2081/92/EGK rendelet alapján 2004. október 31-ig bejegyzés iránti kérelem érkezik, ezen oltalmat addig kell fenntartani, amíg az említett rendelet 6. cikkének megfelelően a határozat meghozatalára sor kerül.

Az ilyen nemzeti oltalomból származó következményekért teljes mértékben az érintett tagállam felel olyan esetekben, amikor az elnevezés nem kerül közösségi szinten bejegyzésre."

A nemzeti jog

A kétoldalú egyezmény

26 Az Osztrák Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság 1976. június 11-én az eredetjelzők, az eredetmegjelölések és a mezőgazdasági és ipari termékek eredete egyéb elnevezéseinek oltalmára vonatkozó egyezményt (a továbbiakban: kétoldalú egyezmény) kötött.

27 A kétoldalú egyezményt jóváhagyását és megerősítését követően a *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* [az Osztrák Köztársaság Hivatalos Lapja] 1981. február 19-én (BGBl. 1981/751. sz.) tette közzé. 16. cikke (2) bekezdésének megfelelően a kétoldalú egyezmény 1981. február 26-án lépett hatályba határozatlan időre.

28 A kétoldalú egyezmény 1. cikke a következőket írja elő:

„Az egyes szerződő államok vállalják, hogy minden szükséges intézkedést megtesznek az eredetjelzőknek, az eredetmegjelöléseknek, valamint az 5. cikkben említett kategóriákba tartozó és a 6. cikkben előírt megállapodásban meghatározott mezőgazdasági és ipari termékek eredete egyéb elnevezéseinek, valamint a 3., 4. cikkben és 8. cikk (2) bekezdésében említett neveknek és illusztrációknak a kereskedelmi forgalomban történő tisztességtelen versennyel szembeni hatékony védelme céljából."

29 A kétoldalú egyezmény 2. cikke értelmében:

„Az eredetjelzők, az eredetmegjelölések, valamint a mezőgazdasági és ipari termékek eredetének egyéb elnevezései a jelen Szerződés értelmében magukban foglalnak minden olyan megjelölést, amely közvetlenül vagy közvetve valamely termék eredetére vonatkozik. Ez a megjelölés általában földrajzi elnevezésből áll. Állhat azonban más kifejezésekből is, ha a származási ország érintett közönsége azt az így megnevezett termékkel kapcsolatban a termelő országra való utalásnak látja. Az említett elnevezések az eredet földrajzilag meghatározott területének megjelölésén kívül tartalmazhatnak az érintett termék minőségére vonatkozó kifejezéseket. Az áruk e különleges tulajdonságai kizárólag vagy túlnyomóan a földrajzi vagy emberi befolyás következményei."

30 A kétoldalú egyezmény 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„[…] az egyezménybe a 6. cikk alapján felvett csehszlovák megjelöléseket […] az Osztrák Köztársaságban kizárólag csehszlovák termékeknek tartják fenn".

31 A kétoldalú egyezmény 5. cikke (1) bekezdésének B2. pontja a söröket az ezen egyezménnyel bevezetett oltalomban részesített cseh termékkategóriák között említi.

32 A kétoldalú egyezmény 6. cikke értelmében:

„Az azon termékekre vonatkozó elnevezéseket, amelyekre a 2. és 5. cikk feltételei alkalmazandók, amelyeket a Szerződés oltalomban részesít, és amelyek ezért nem szokásos elnevezések, a két szerződő állam kormánya között kötendő megállapodás sorolja fel”.

33 A kétoldalú egyezmény 7. cikke a következőképpen szól:

„(1) Ha a jelen Szerződés 3., 4., 6. cikke és 8. cikkének (2) bekezdése alapján oltalom alatt álló elnevezéseket és megjelöléseket kereskedelmi tevékenység során a jelen rendelkezések megsértésével használják termékek jelölésére, különösen külsejük vagy csomagolásuk tekintetében, vagy számlákon, fuvarlevélen vagy más kereskedelmi dokumentumokon, illetve reklámban, minden olyan jogi és igazgatási intézkedés alkalmazható, amelyről az oltalom igénylésének helye szerinti Szerződő Állam jogszabályai a tisztességtelen verseny elleni küzdelem vagy egyébként a jogtalan megjelölések használatának megtiltása érdekében rendelkeznek, az ezen jogszabályok által meghatározott feltételek mellett és a 9. cikkre tekintettel.

(2) Amennyiben a kereskedelmi tevékenység során fennáll az összetévesztés veszélye, az (1) bekezdés akkor is alkalmazandó, ha a Szerződés alapján oltalom alatt álló megjelöléseket módosult alakban vagy a 6. cikk szerinti megállapodásban megnevezett termékeken kívüli más termékek vonatkozásában használják.

(3) Az (1) bekezdés akkor is alkalmazandó, ha a Szerződés alapján oltalom alatt álló megjelöléseket lefordítják, ha feltüntetik a termék valódi eredetét, vagy ha a »jellegű«, »típusú«, »eljárással készített«, »utánzat«, vagy hasonló kifejezéseket kapcsolják hozzájuk.

(4) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó valamely Szerződő Állam megjelölésének fordítására, ha ez a fordítás a másik Szerződő Állam nyelvében használatos kifejezés."

A kétoldalú megállapodás

34 A kétoldalú egyezmény 6. cikke alapján annak alkalmazására 1979. június 7-én megállapodást (a továbbiakban: kétoldalú megállapodás, a kétoldalú egyezménnyel együtt pedig: „a szóban forgó kétoldalú szerződések") kötöttek.

35 A kétoldalú megállapodás B. melléklete a következőket mondja ki:

„Mezőgazdasági és ipari termékekre vonatkozó csehszlovák megjelölések:

[…]

B. Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek (kivéve borok)

[…]

2. Sör

Csehszlovák Szocialista Köztársaság

[…]

Bud

Budějovické pivo

Budějovické pivo Budvar

Budějovické Budvar

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

36 Az alapeljárásban már sor került a C-216/01. sz., Budějovický Budvar ügyben 2003. november 18-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-13617. o.) meghozatalára, amelyben

a Bíróság – amelyhez ugyanaz a bíróság fordult előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel, mint a jelen ügyben – a következőket mondta ki:

„1) Az EK 28. cikkel és a […] 535/97 […] rendelettel módosított […] 2081/92 […] rendelettel nem ellentétes egy tagállam és egy harmadik állam között létrejött kétoldalú szerződés azon rendelkezésének alkalmazása, amely az ezen harmadik állam egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek a megtévesztés veszélyétől független oltalmat biztosít az importáló tagállamban, amely révén megakadályozható a más tagállamban jogszerűen forgalomba hozott áru importja.

2) Az EK 28. cikkbe ütközik egy tagállam és egy harmadik állam között létrejött kétoldalú szerződés azon rendelkezésének alkalmazása, amely az importáló tagállamban a jelölt termék földrajzi származására sem közvetlenül, sem közvetve nem hivatkozó elnevezésnek a megtévesztés veszélyétől független oltalmat biztosít, amely révén megakadályozható a más tagállamban jogszerűen forgalomba hozott áru importja.

3) Az EK 307. cikk első bekezdését úgy kell értelmezni, mint amely lehetővé teszi a tagállamok bíróságai számára, hogy – a különösen a jelen ítéletben megállapított szempontokra tekintettel általuk elvégzendő ellenőrzés fenntartása mellett – az e tagállamok valamely harmadik állammal megkötött, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló kétoldalú szerződéseiben található, és e harmadik állam egyik elnevezésének oltalmat biztosító rendelkezéseit akkor is alkalmazzák, ha azok ellentétesnek bizonyulnak az EK-Szerződés szabályaival, mivel olyan kötelezettségről van szó, amely az érintett tagállamnak az Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőzően kötött egyezményeiből ered. Addig is, amíg az EK 307. cikk második bekezdésében említett megfelelő lépésekkel ki nem küszöbölik a csatlakozás előtt kötött valamely egyezmény és az EK-Szerződés között fennálló összeegyeztethetetlenséget, az EK 307. cikk első bekezdése felhatalmazza ezt a tagállamot arra, hogy továbbra is alkalmazza az ilyen egyezményt, amennyiben az olyan kötelezettségeket ír elő, amelyek a nemzetközi jog alapján továbbra is terhelik őt.”

37 A fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 28–42. pontja a következőképpen foglalja össze az alapeljárást:

„28 A Budvar többek között Budějovický Budvar és Budweiser Budvar védjeggyel ellátott söröket forgalmaz és »Budweiser Budvar« sört exportál különösen Ausztriába.

29 Az Ammersin többek között az Anheuser-Busch sörgyár által gyártott, American Bud védjeggyel ellátott sört forgalmaz, amelyet az oberturmi (Ausztria) Josef Sigl KG-tól, az említett sör kizárólagos ausztriai importőrétől vásárol.

30 1999. július 22-i keresetlevelével a Budvar azt kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy tiltsa el az Ammersint a »Bud« vagy azzal összetéveszthetőségig hasonló más megjelölésnek a kereskedelmi tevékenysége keretében, sörök vagy hasonló áruk tekintetében vagy azokkal összefüggésben, osztrák területen történő használatától, kivéve ha a Budvar termékeiről van szó. Ezenkívül kérte a bíróságot, hogy töröljön minden olyan megjelölést, amely ezzel a tilalommal ellentétes, készítsen elszámolást és hirdesse ki az ítéletet. A keresethez ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is csatoltak.

31 A Budvar keresetét lényegében két külön jogalapra alapítja.

32 A Budvar elsőként arra hivatkozik, hogy az Anheuser-Busch által védjegyként lajstromoztatott American Bud védjegy a tisztességtelen versenyre vonatkozó jogszabályok értelmében megtévesztésig hasonlít az Ausztriában oltalmat élvező saját elsőbbségi védjegyeihez, azaz a Budweiser, Budweiser Budvar és Bud védjegyekhez.

33 A Budvar másodikként azt adja elő, hogy a kétoldalú egyezmény rendelkezéseivel ellentétes, ha az American Bud megjelölést olyan sörre vonatkozóan használják, amely nem a Cseh Köztársaságból származik, mivel a kétoldalú megállapodás B mellékletében szereplő Bud megjelölés az említett egyezmény 6. cikke értelmében oltalom alatt álló megjelölés, amelyet ezért kizárólag cseh termékek számára tartanak fenn.

34 1999. október 15-én a kérdést előterjesztő bíróság elrendelte a Budvar által kérelmezett ideiglenes intézkedéseket.

35 Az Oberlandesgericht Wien (Ausztria) nem adott helyt az Ammersin által az említett intézkedésekkel szemben előtte benyújtott fellebbezésnek, és az Oberster Gerichtshof (Ausztria) is elutasította a hozzá benyújtott felülvizsgálati kérelmet. Miután az ideiglenes intézkedés iránti eljárás lezárult, a Handelsgericht Wiennek az ügy érdemében kell most döntenie.

36 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a Budvar a kereset megindítása előtt egy tárgyát és jogalapját tekintve az alapeljárásban benyújtottal azonos keresetet indított a Landesgericht Salzburg (Ausztria) előtt, amely azonban Josef Sigl ellen irányult.

37 Ebben a párhuzamos ügyben a Landesgericht Salzburg elrendelte a kérelmezett ideiglenes intézkedéseket és az Oberlandesgericht Linz (Ausztria) nem adott helyt a végzéssel szembeni fellebbezésnek. 2000. február 1-jei végzésével az Oberster Gerichtshof elutasította a másodfokú végzéssel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmet és helybenhagyta az ideiglenes intézkedéseket.

38 A kérdést előterjesztő bíróság ismerteti, hogy az Oberster Gerichtshof végzése lényegében a következő megállapításokon alapul.

39 Az Oberster Gerichtshof, amely csak a kétoldalú egyezményre alapított jogalapot vizsgálta, azt állapította meg, hogy a Josef Sigl alperesre vonatkozóan kért eltiltás az EK 28. cikk értelmében akadályozhatja az áruk szabad mozgását.

40 Mindazonáltal azt állapította meg, hogy ez az akadályozás összeegyeztethető az EK 28. cikkel, mivel a Bud megjelölésnek a kétoldalú egyezményben biztosított oltalma az EK 30. cikk értelmében az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme alá tartozik.

41 A kérdést előterjesztő bíróság szerint úgy tűnik, hogy az Oberster Gerichtshof azt állapította meg, hogy a Bud megjelölés »egyszerű földrajzi jelzés vagy közvetett eredetjelző«, azaz olyan jelzés, amely nem feltételezi az eredetmegjelöléshez kapcsolódó biztosítékok – mint például a hatóságok által megállapított és ellenőrzött minőségi és gyártási normák betartásával történő előállítás vagy a termék sajátos jellemzői – tiszteletben tartását. A Bud megjelölés ezenkívül »feltétlen«, azaz összetéveszthetőségtől vagy megtévesztéstől független oltalmat élvez.

42 A kérdést előterjesztő bíróság az előtte ismertetett érvekre tekintettel úgy ítéli meg, hogy az alapeljárásban felvetett közösségi jogi kérdésekre adandó válaszok tekintetében ésszerű kétely merül fel, különösen mert a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján nem lehet eldönteni, hogy az ún. »egyszerű« földrajzi eredetjelzők, amelyeknél nem áll fenn a megtévesztés veszélye, az EK 30. cikk értelmében ugyanúgy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme alá tartoznak-e."

38 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a kérdést előterjesztő bíróság a következőképpen foglalja össze a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet kihirdetése óta bekövetkezett eseményeket.

39 2004. december 8-i ítéletével a kérdést előterjesztő bíróság annak megállapításával utasította el a Budvar keresetét, hogy a „Bud” elnevezés nem eredetjelző, mivel a cseh népesség ezt az elnevezést nem hozza összefüggésbe a Cseh Köztársaság valamely meghatározott helységével, és azt ebben az országban sohasem használták helységnévként. A kérdést előterjesztő bíróság ebből arra következtet, hogy az említett elnevezésnek a szóban forgó kétoldalú szerződések által biztosított oltalma nem összeegyeztethető az EK 28. cikkel. Az Oberlandesgericht Wien 2005. március 21-i ítélete helybenhagyta ezt az ítéletet.

40 Az Oberster Gerichtshof azonban 2005. november 29-i végzésével hatályon kívül helyezte az alsóbb fokú bíróságok határozatait, és visszautalta az ügyet a kérdést előterjesztő bíróság elé, hogy az az eljárás kiegészítését követően hozzon új határozatot.

41 Az Oberster Gerichtshof szerint azt a kérdést, hogy a „Bud” elnevezés a Cseh Köztársaság területén található régiót vagy helységet jelöl-e, az egyszerű és közvetett eredetjelzőkre vonatkozó kritériumokkal együtt kell megvizsgálni.

42 A fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 54. és 101. pontjára tekintettel azt kellene megvizsgálni, hogy a „Bud” elnevezés alkalmas-e legalább arra, hogy arról tájékoztassa a fogyasztót, hogy az így jelölt termék egy adott helységből, régióból vagy országból származik. Azt a kérdést kell tehát feltenni, hogy a fogyasztók ezt az elnevezést a sörökkel összefüggésben egyszerű vagy közvetett földrajzi eredetjelzőnek értik-e. A kérdést előterjesztő bíróság még nem vizsgálta meg ezt a kérdést.

43 A kérdést előterjesztő bíróság ezután 2006. március 23-i ítéletével – elsősorban az Anheuser-Busch által közölt közvélemény-kutatási eredményekre támaszkodva – ismét elutasította a Budvar keresetét, azzal az indokolással, hogy a cseh fogyasztók a „Bud” elnevezést a sörökkel összefüggésben nem értik földrajzi eredetjelzőnek.

44 Az Oberlandesgericht Wien azonban 2006. július 10-i ítéletével hatályon kívül helyezte ezt az ítéletet, és újból visszautalta az ügyet a kérdést előterjesztő bíróság elé lényegében azzal az indokolással, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak ki kell egészítenie az eljárást, mivel nem tett eleget a Budvar arra irányuló kérelmének, hogy szerezzenek be igazságügyi szakértői véleményt a releváns népességcsoport körében végzett és az alábbi kérdésekre korlátozott közvélemény-kutatást követően:

– a cseh fogyasztók a „Bud” elnevezést összefüggésbe hozzák-e a sörrel;

– a „Bud” elnevezés sörrel való – önállóan létrehozott, vagy a szakértő által sugallt – kapcsolatba hozása esetén a cseh fogyasztók ezt az elnevezést arra való utalásként értelmezik-e, hogy a sör egy meghatározott helységből, régióból vagy országból származik, és

– az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén a „Bud” elnevezést a sörrel összefüggésben mely helységhez, régióhoz vagy országhoz társítják.

45 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy új előzetes döntéshozatal iránti kérelemre van szükség.

46 Először is – amint azt a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet kihirdetését követő eljárás lefolytatása is mutatja – az ítélet tartalmát illetően bizonytalanság mutatkozik.

47 Mindenekelőtt az a kérdés vetődik fel, hogy az említett ítélet 54. és 101. pontját úgy kell-e érteni, hogy annak eldöntéséhez, hogy valamely elnevezés az EK 28. cikkel összeegyeztethető egyszerű és közvetett eredetjelzőnek minősül-e, csak az vizsgálandó, hogy a „Bud" elnevezés a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ebben az államban található régiót vagy helységet jelöl-e, vagy inkább azt kell vizsgálni, hogy ez az elnevezés az általa jelölt termékkel (a jelen esetben sörrel) összefüggésben alkalmas-e arra, hogy a fogyasztók figyelmét felhívja arra, hogy az azzal jelölt termék egy meghatározott helységből, régióból vagy országból származik, anélkül hogy ennek az elnevezésnek az említett tényleges körülmények és fogalmi felfogás szerint ilyen helységet, régiót vagy országot kellene jelölnie.

48 Az is kérdéses továbbá, milyen módszert alkalmazva kell a kérdést előterjesztő bíróságnak eldöntenie, hogy a szóban forgó elnevezés az általa alkalmazandó kritériumokra tekintettel egyszerű és közvetett eredetjelzőnek minősül-e. Különösen az a kérdés vetődik fel, hogy kell-e közvélemény-kutatást tartani, és milyen mértékű egyetértés szükséges.

49 Végül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjában található, a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülményekre való hivatkozásra tekintettel felmerül az a kérdés, hogy a „Bud" elnevezés használatának jellegét és tartamát illetően konkrét követelményeket kell-e támasztani. Különösen azt a kérdést kell feltenni, hogy ezt az elnevezést földrajzi jelzésként vagy védjegyként használták-e. A kérdést előterjesztő bíróság szerint e tekintetben megállapítható, hogy a „Bud" elnevezést a Budvaron kívül nem használta más, a Cseh Köztársaságban székhellyel rendelkező vállalkozás, és a Budvar is védjegyként, nem pedig eredetjelzőként használta.

50 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapeljárás ténybeli és jogi háttere lényegesen megváltozott az akkor fennállt helyzethez képest, amikor ez a bíróság a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet meghozatalát eredményező előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.

51 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a származási országban (a Cseh Köztársaságban) fennálló helyzet szerint a „Bud” elnevezés eredetmegjelölésként oltalomban részesül. Az elnevezésnek a WIPO-nál a Lisszaboni Megállapodás alapján történő bejegyzését követően az oltalom más, a Lisszaboni Megállapodásban részes államra is kiterjedt.

52 Ennek az eredetmegjelölésnek az oltalomra vonatkozó feltételei azonban az 510/2006 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott eredetmegjelölések oltalmára vonatkozó feltételeknek felelnek meg. Nem lehet ezért többé arra a feltételezésre támaszkodni, hogy a „Bud” elnevezés a rendelet hatályán kívül eső egyszerű és közvetett eredetjelzőnek minősül.

53 Ezt a csatlakozási okmány is megerősíti, mivel három olyan eredetjelzőnek biztosít oltalmat, amely Českе Budějovice városában gyártott sörökre vonatkozik, méghozzá a „Budějovické pivo”, a „Českobudějovické pivo” és a „Budějovický měšťanský var” sörre, amely egy „Bud Super Strongnak” nevezett baksört jelöl.

54 Erre az új helyzetre tekintettel két kérdés merül fel.

55 Először is az a kérdés vetődik fel – amellyel kapcsolatban a Bíróság még nem határozott –, hogy az 510/2006 rendelet kizáró jellegű-e abban az értelemben, hogy ellentétes a nemzeti jogban vagy kétoldalú szerződésben az elnevezésekre vonatkozóan biztosított olyan oltalommal, mint amilyen a „Bud” eredetmegjelölés, amelynek az e rendelet alapján történő bejegyzését nem kérelmezték, de amely főszabályként a rendelet hatálya alá tartozik (a továbbiakban: az 510/2006 rendelet „kimerítő” jellege).

56 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 918/2004 rendelet nyilvánvalóan ilyen kimerítő jellegből indul ki, mivel olyan átmeneti oltalmi időszakot ír elő, amely alatt az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nemzeti oltalmát fenn lehet tartani.

57 Azonban még ha azt is állapítanák meg, hogy az 510/2006 rendeletnek nincsen ilyen kimerítő jellege, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy akkor is meg kellene vizsgálni még azt, hogy ez a rendelet mindenképpen ellentétes-e az eredetmegjelölések oltalmának más tagállamokra történő kiterjesztésével annak feltételezése esetén, hogy az említett rendelet az Európai Unión belüli, határokon átnyúló oltalom vonatkozásában kimerítő jelleggel bír.

58 Másodszor az a kérdés vetődik fel, hogy a csatlakozási okmánnyal a Česke Budějovice városában gyártott sörre vonatkozóan az 510/2006 rendelet alapján oltalomban részesülő „Budějovické pivo”, „Českobudějovické pivo” és „Budějovický měšťanský var” földrajzi jelzés formájában biztosított oltalom kimerítő jellegű-e. Az ilyen kimerítő jelleg azt jelentené, hogy az ilyen oltalom fennállása ellentétes lenne a nemzeti jog alapján eredetmegjelölésként oltalomban részesülő, a „Budon” kívüli más olyan elnevezés fenntartásával, amely szintén ebben a városban gyártott sört jelöl.

59 Még ha nem is ismerjük el ezt a kimerítő jelleget, akkor is meg kell még vizsgálni azt, hogy az említett három elnevezés oltalmának fennállása ellentétes-e legalább a „Budon” kívüli más földrajzi elnevezés nemzeti oltalmának tagállamok között megkötött kétoldalú szerződések útján más tagállamokra történő kiterjesztésével.

60 Ilyen körülmények között a Handelsgericht Wien úgy ítélte meg, hogy a kérdés eldöntése a közösségi jog értelmezésétől függ, ezért eljárását felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az Európai Bíróság [a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítéletben] meghatározta az olyan megjelölés földrajzi jelzéskénti oltalomban részesítésének az EK 28. cikkel való összeegyeztethetőségére vonatkozó követelményeit, amely megjelölés a származási országban nem helység, és nem is régió neve. E követelmények értelmében az ilyen megjelölésnek

– a származási országban fennálló tényleges körülmények, és

– a származási országban történő észlelés alapján ebben az államban található régiót vagy helyet kell jelölnie,

– és oltalomban részesítésének az EK 30. cikkben meghatározott követelmények alapján indokoltnak kell lennie.

Azt jelentik-e ezen követelmények, hogy:

– a megjelölés önmagában valamely meghatározott helységre vagy régióra való konkrét földrajzi jelzés funkcióját tölti be, vagy elegendő, ha a megjelölés az azzal jelölt termékkel összefüggésben alkalmas arra, hogy a fogyasztók figyelmét felhívja arra, hogy az azzal jelölt termék a származási ország egy meghatározott helységéből vagy régiójából származik,

– a három feltétel esetében külön vizsgálandó, vagy kumulatív módon teljesülendő feltételekről van szó;

– a származási ország fogyasztóinak észlelése megállapításához a fogyasztók körében közvélemény-kutatást kell végezni, és ha igen, az oltalomban részesítéshez alacsony, közepes vagy magas fokú ismertség és felismerés szükséges;

– a megjelölést a származási országban nem csak egy, hanem több vállalkozás földrajzi jelzésként ténylegesen használta, és az egyetlen vállalkozás általi, védjegykénti használat kizárja az oltalomban részesítést?

2) Az a körülmény, hogy valamely megjelölésről nem történt értesítés vagy bejegyzés iránti kérelmet nem nyújtottak be a 918/2004 rendeletben meghatározott hat hónapos határidőn belül, sem egyébként az 510/2006 rendelet keretében, azt jelenti-e, hogy a fennálló nemzeti oltalom, illetve adott esetben a kétoldalúan egy másik tagállamra kiterjedő oltalom hatályát veszti, ha a megjelölés esetében a származási ország nemzeti joga alapján minősített földrajzi jelzésről van szó?

3) Az a körülmény, hogy a csatlakozási szerződésben egy új tagállam egy élelmiszerre vonatkozóan több minősített földrajzi jelzés 510/2006 rendelet szerinti oltalomban részesítését igényelte, azt jelenti-e, hogy ugyanazon áru tekintetében egy másik megjelölés nemzeti vagy kétoldalú, egy másik tagállamra kiterjedő oltalma nem tartható fenn tovább, és hogy az 510/2006/EK rendeletnek e tekintetben [kimerítő] hatálya van?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

Az elfogadhatóságról

61 A Budvar szerint felmerül az a kérdés, hogy az első kérdés nem hipotetikus jellegű, és ezért elfogadhatatlan-e, mivel a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem tartható fenn a kérdés alapjául szolgáló feltételezés – azaz hogy a szóban forgó kétoldalú szerződések által oltalomban részesülő „Bud" szó egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül, amely nem tartozik a 2081/92 rendelet hatálya alá eső elnevezések közé –, amelyet egyébként az Oberster Gerichtshof már elfogadott és a Bíróság ezért a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben (lásd az ítélet 41., 54. és 77. pontját) feltett első kérdés keretében mint a nemzeti jogra vonatkozó hipotézist vett át.

62 Amint az ugyanis a jelen ítélet 51. és 52. pontjában már kifejtésre került, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen ügyben abból kell kiindulni, hogy a „Bud" elnevezés a Cseh Köztársaságban ún. minősített eredetmegjelölésként részesül oltalomban, azaz az e tekintetben a 2081/92 rendelettel azonos hatályú 510/2006 rendelet hatálya alá tartozó eredetmegjelölésként, mivel ezen a címen jegyezték be a WIPO-nál a Lisszaboni Megállapodás alapján, és csak minősített eredetmegjelölések lehetnek ilyen bejegyzés tárgyai.

63 E tekintetben azonban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma

hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd ebben az értelemben a C-333/07. sz. Régie Networks ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-10807. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

64 Az az együttműködési szellem, amelynek az előzetes döntéshozatalra utalás működését jellemeznie kell, megköveteli azt, hogy a nemzeti bíróság tekintettel legyen a Bíróságra bízott feladatra, amely nem más, mint a tagállamok igazságszolgáltatásához való hozzájárulás, nem pedig az általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadó vélemények megfogalmazása (lásd különösen a C-350/07. sz. Kattner Stahlbau ügyben 2009. március 5-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-1513. o.] 29. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

65 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság új értékelése, amely szerint a szóban forgó kétoldalú szerződések által oltalomban részesített „Bud” elnevezést eredetmegjelölésnek kell minősíteni, és amely a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemben előterjesztett második és harmadik kérdés alapjául szolgáló nemzeti jogi előfeltevés, jelentősen különbözik a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló előzetes döntéshozatal iránti kérelem első kérdésében foglalt feltevéstől, amelyen a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem első kérdése is alapszik, és amely szerint egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőről van szó.

66 Nem zárható azonban ki, hogy valójában két külön, előre elgondolható feltevésről van szó, és a kérdést előterjesztő bíróság ebben a szakaszban még nem akarja véglegesen elutasítani az egyszerű vagy közvetett földrajzi eredetjelzőre vonatkozó feltevést, és így az első kérdést arra az esetre tette fel, hogyha mégis elfogadná ezt a feltevést.

67 Ezenkívül a szóban forgó kétoldalú szerződések által oltalomban részesített „Bud” elnevezés eredetmegjelölésnek minősítése olyan kérdést érint, amely kizárólag

a nemzeti jog körébe tartozik, és amelyet a felsőbb bíróságok előtt lehet megvitatni; ezek a bíróságok korábban egyébként már hoztak határozatokat, amelyek közül némelyik kifejezetten eltérő minősítést tartalmazott.

68 Ilyen feltételek mellett azt kell megállapítani, hogy nem bizonyosodott be az első kérdés hipotetikus jellege. Következésképpen a Budvar által előterjesztett kételyek nem döntötték meg az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek relevanciájával kapcsolatos vélelmet.

69 Ebből következően az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

70 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdése lényegében a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjának tisztázására irányul.

71 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy ez az első kérdés a „Bud" elnevezésnek az Osztrák Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság között 1976. június 11. és 1979. június 7. között megkötött kétoldalú szerződések által biztosított, egyszerű földrajzi eredetjelzőkénti oltalmára vonatkozik. Olyan kétoldalú szerződésekről van tehát szó, amelyeket jóval a Cseh Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása előtt kötöttek meg. Az alapügy ennélfogva nem olyan helyzetre vonatkozik, amikor a kétoldalú szerződések megkötésének időpontjában a szóban forgó államok ténylegesen tagállamok lettek volna.

72 Ennek a kérdésnek a megválaszolásához a 101. pontot újból el kell helyezni a Bíróság által végzett elemzés összefüggéseibe, amelynek ez a pont szerves részét képezi.

73 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 54. pontjában a Bíróság megállapította, hogy az ügyben elsőként feltett kérdés abból a feltevésből indul ki, hogy a „Bud" elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül, azaz olyan elnevezés, amely esetében nincsen közvetlen kapcsolat a termék adott minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője, és meghatározott földrajzi eredete között, és ezért nem tartozik a 2081/92 rendelet 2. cikke (2) bekezdése b) pontjának hatálya alá (lásd a C-312/98. sz. Warsteiner Brauerei ügyben 2000. november 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-9187. o.] 43. és 44. pontját); az ilyen elnevezés továbbá önmagában nem földrajzi név, de alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy az így jelölt termék egy adott helységből, régióból vagy országból származik (lásd a C-3/91. sz. Exportut-ügyben 1992. november 10-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-5529. o.] 11. pontját).

74 Erre a feltevésre támaszkodva a Bíróság azt vizsgálta, hogy igazolható-e a közösségi jog alapján az egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőkénti feltétlen, azaz megtévesztéstől független oltalom, mint amilyet a szóban forgó kétoldalú szerződések biztosítanak a „Bud" elnevezésnek, amennyiben korlátozza az áruk szabad mozgását (a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 97. pontja).

75 A fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 99. pontjában a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az alapeljárásban szereplőhöz lényegében azonos jellegű kétoldalú szerződés által biztosított oltalommal kapcsolatban már kimondta, hogy az ilyen egyezmény célja – vagyis annak megakadályozása, hogy valamely szerződő állam gyártói egy másik állam földrajzi elnevezéseit használják, kihasználva az ezekkel az elnevezésekkel jelölt régiókban vagy helységekben található vállalkozások termékeihez fűződő hírnevet – a tisztességes verseny biztosítására irányul, és így az EK 30. cikk értelmében az ipari és kereskedelmi tulajdon védelmének minősíthető, amennyiben a kérdéses elnevezések az egyezmény hatálybalépésekor vagy azt követően nem váltak a származási országban szokásos elnevezésekké (lásd a fent hivatkozott Exportur-

ügyben hozott ítélet 37. pontját és a C-87/97. sz. Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola ügyben 1999. március 4-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-1301. o.] 20. pontját).

76 A fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 100. pontjában a Bíróság azt állapította meg, hogy – ahogyan ez különösen a kétoldalú szerződés 1., 2. és 6. cikkéből is kitűnik – ez a célkitűzés a szóban forgó kétoldalú szerződések által biztosított oltalmi szabályozás alapjának minősül.

77 Ezekre a megállapításokra tekintettel mondta ki a Bíróság a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjában, hogy „ha az előterjesztő bíróság megállapításaiból az következik, hogy a »Bud« elnevezés a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ebben az államban található helységet vagy régiót jelöl, és oltalomban részesítése az EK 30. cikkben foglalt feltételek alapján indokolt, az nem akadályozza, hogy ezen oltalom kiterjesztésre kerüljön egy tagállam területére, például a jelen ügyben az Osztrák Köztársaság területére”.

78 Ami először is az ítélet említett pontjában található, a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülményekre és az ottani fogyasztók észlelésére vonatkozó hivatkozást illeti, úgy ezt a kifejezést a szóban forgó kétoldalú szerződések által a „Bud” elnevezésnek biztosított oltalmi mechanizmus sajátos keretén belül kell értelmezni, amely abban áll, hogy ez a mechanizmus – például a fent hivatkozott Exportur-ítéletben szereplőhöz hasonlóan – a származási országban (a jelen esetben a Cseh Köztársaságban) élvezett oltalomnak az importáló országra (a jelen esetben az Osztrák Köztársaságra) történő kiterjesztésén alapul.

79 Az ilyen mechanizmust az a körülmény jellemzi, hogy a nyújtott oltalmat – a területi elvtől eltérve – a származási ország joga, valamint az ebben az államban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése határozzák meg (a fent hivatkozott Exportur-ügyben hozott ítélet 12., 13. és 38. pontja).

80 Így azt a kérdést, hogy a „Bud” elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül-e, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülményekre és az ottani fogyasztók észlelésére tekintettel megvizsgálnia.

81 Különösen – amint azt a Bíróság a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 54. pontjában kifejtette – egy egyszerű földrajzi jelzés akkor bír közvetett jelleggel, ha önmagában nem is földrajzi név, de alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy a vele jelölt termék egy adott helységből, régióból vagy országból származik.

82 Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak annak eldöntésénél, hogy a „Bud” vagy ahhoz hasonló elnevezés olyan egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül-e, amelynek a szóban forgó kétoldalú szerződések alapján történő oltalomban részesítése az EK 30. cikkben meghatározott követelményekre tekintettel indokolt lehet, azt kell megvizsgálnia, hogy a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ez az elnevezés, ha önmagában nem is földrajzi név, de alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy a vele jelölt termék ennek a tagállamnak egy adott régiójából vagy helységéből származik.

83 Ha viszont az ilyen vizsgálat azt mutatja, hogy a szóban forgó elnevezés nem rendelkezik azzal a minimális képességgel, hogy utaljon az érintett termék földrajzi származására, akkor az oltalmát nem lehetne az EK 30. cikk értelmében az ipari és kereskedelmi tulajdon védelmével indokolni, és – amennyiben az más címen nem indokolható – főszabály szerint ellentétes az EK 28. cikkel (a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 107–111. pontja).

84 Másodszor pedig ami a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjában foglalt azon kijelentést illeti, hogy a „Bud” elnevezés oltalomban részesítésének az EK 30. cikkben foglalt feltételek alapján indokoltnak kell lennie, a fentiekből az következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak továbbá – szintén a Cseh Köztársaságban fennálló ténykörülményekre és az ottani fogyasztók észlelésére tekintettel – azt is meg kell vizsgálnia, hogy – amint ez az említett ítélet 99. pontjában kifejtésre került – az alapeljárásban szereplő elnevezés a szóban forgó kétoldalú

szerződések hatálybalépésekor vagy azt követően nem vált-e a származási országban szokásos elnevezéssé, mivel a Bíróság ugyanezen ítélet 99. és 100. pontjában már úgy határozott, hogy az e szerződésekkel létrehozott oltalmi szabályozás célja az ipari és kereskedelmi tulajdon EK 30. cikk szerinti védelme.

85 Ezen túlmenően megállapítható, hogy ha a jelen ítélet 82. és 84. pontjában foglalt vizsgálatok alapján bebizonyosodik, hogy a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint az alapeljárásban szereplő „Bud" elnevezés alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy a vele jelölt termék ennek a tagállamnak egy adott helységéből vagy régiójából származik, és ugyanezen tényleges körülmények és az ottani fogyasztói észlelések alapján ez az elnevezés a szóban forgó kétoldalú szerződések hatálybalépésekor vagy azt követően nem vált ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé, akkor ebből következően az EK 28. cikkel és az EK 30. cikkel nem ellentétes sem az ilyen egyszerű földrajzi jelzés nemzeti oltalma, sem pedig ennek az oltalomnak kétoldalú szerződés útján más tagállam területére történő kiterjesztése (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. és 102. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

86 Az első kérdés most vizsgálandó harmadik részével a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ a Bíróságtól, hogy az e bíróság által elvégzendő vizsgálat keretében a Cseh Köztársaság fogyasztói észlelésének megállapításához a fogyasztók körében közvélemény-kutatást kell-e végezni, és ezenkívül azt is kérdezi, hogy az ismertségnek és a felismerésnek milyen mértékűnek kell lennie.

87 E tekintetben megállapítható, hogy a közösségi jog e vonatkozásban nem tartalmaz különös rendelkezést.

88 Márpedig vonatkozó közösségi szabályozás hiányában a hatáskörrel rendelkező bíróságok meghatározása és a közösségi jog közvetlen hatályára alapított jogok védelmét a jogalanyok számára biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok kialakítása az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerének feladata, e szabályok azonban egyrészt nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló tagállami jogi

keresetekre vonatkoznak (egyenértékűség elve), másrészt nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését (tényleges érvényesülés elve) (lásd különösen a C-2/06. sz. Kempter-ügyben 2008. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-411. o.] 57. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

89 Ennélfogva mivel nincsen vonatkozó közösségi szabályozás, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell nemzeti joga alapján eldöntenie, hogy szükséges-e a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztói észlelések felmérésére közvélemény-kutatást végezni annak megállapításához, hogy a „Bud" elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősíthető-e, és hogy nem vált-e ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé. Ha a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartja a közvélemény-kutatás lefolytatását, szintén ezen nemzeti jog alapján kell megállapítania a fogyasztók azon százalékos arányát, amely a vizsgálat szempontjából kellően relevánsnak minősül (lásd analógia útján a C-210/96. sz., Gut Springenheide és Tusky ügyben 1998. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-4657. o.] 35. és 36. pontját).

90 Végül az első kérdés utolsóként vizsgálandó negyedik részével a kérdést előterjesztő bíróság arra kér választ, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjából és az abban található, a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülményekre való hivatkozásból az következik-e, hogy valamely elnevezés használatának jellegét és tartamát illetően konkrét követelményeket kell támasztani, és ez azt jelenti-e, hogy ezt az elnevezést a származási országban több vállalkozásnak kellett földrajzi jelzésként ténylegesen használnia, nem pedig csak egyetlen vállalkozásnak védjegyként, mint az alapeljárásban a szóban forgó elnevezést.

91 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontja – főként az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben feltett első kérdésre adott válaszra vonatkozó okfejtés összefüggéseibe visszahelyezve (lásd a jelen ítélet 73–77. pontját) – nem támasztja alá azt a nézetet, miszerint az EK 30. cikk az elnevezések származási országban történt használatának jellegét és tartamát illetően

olyan konkrét követelményt támaszt, amely feltétele annak, hogy az elnevezések oltalma az ipari és kereskedelmi tulajdon e cikk szerinti védelme alapján indokolt legyen.

92 A fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 54. és 99–101. pontjának együttes értelmezéséből ugyanis az következik, hogy a „Bud" elnevezés különleges oltalmának a Cseh Köztársaságon kívüli másik tagállamra történő, a szóban forgó kétoldalú szerződések általi kiterjesztése nem ellentétes az EK 30. cikkel, mivel ennek az oltalomnak a célja az ipari és kereskedelmi tulajdon e cikk szerinti védelme körébe tartozik, feltéve azonban, hogy megvizsgálták azt, hogy a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ez az elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősíthető, és nem vált ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé.

93 Ennélfogva az EK 30. cikk, ahogyan azt a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontja értelmezi, az elnevezések származási országban történt használatának jellegét és tartamát illetően nem támaszt olyan konkrét követelményt, amely feltétele annak, hogy az elnevezések oltalma e cikk alapján indokolt legyen. Azt a kérdést, hogy az alapeljárásra vonatkozóan fennáll-e ilyen követelmény, a kérdést előterjesztő bíróságnak az alkalmazandó nemzeti jog és különösen a szóban forgó kétoldalú szerződésekben megállapított oltalmi szabályozás alapján kell eldöntenie.

94 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjából az következik, hogy:

– a kérdést előterjesztő bíróságnak annak eldöntéséhez, hogy a „Bud" vagy ahhoz hasonló elnevezés olyan egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül-e, amelynek a szóban forgó kétoldalú szerződések alapján történő oltalomban részesítése az EK 30. cikkben meghatározott követelményekre tekintettel indokolt lehet, azt kell megvizsgálnia, hogy a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ez az elnevezés, ha

önmagában nem is földrajzi név, de alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy a vele jelölt termék ennek a tagállamnak egy adott régiójából vagy helységéből származik;

– a kérdést előterjesztő bíróságnak továbbá – ismét a Cseh Köztársaságban fennálló ténykörülményekre és az ottani fogyasztók észlelésére tekintettel – azt is meg kell vizsgálnia, hogy – amint ez az említett ítélet 99. pontjában kifejtésre került – az alapeljárásban szereplő elnevezés a szóban forgó kétoldalú szerződések hatálybalépésekor vagy azt követően nem vált-e ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé, mivel a Bíróság ugyanezen ítélet 99. és 100. pontjában már úgy határozott, hogy az e szerződésekkel létrehozott oltalmi szabályozás célja az ipari és kereskedelmi tulajdon EK 30. cikk szerinti védelme;

– mivel nincsen vonatkozó közösségi szabályozás, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell nemzeti joga alapján eldöntenie, hogy szükséges-e a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztói észlelések felmérésére közvélemény-kutatást végezni annak megállapításához, hogy az alapeljárásban szereplő „Bud” elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősíthető-e, és hogy nem vált-e ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé. Ha a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartja a közvélemény-kutatás lefolytatását, szintén ezen nemzeti jog alapján kell megállapítania azt a fogyasztói százalékos arányt, amely a vizsgálat szempontjából kellően relevánsnak minősül, és

– az EK 30. cikk az elnevezések származási országban történt használatának jellegét és tartamát illetően nem támaszt olyan konkrét követelményt, amely feltétele annak, hogy az elnevezések oltalma e cikk alapján indokolt legyen. Azt a kérdést, hogy az alapeljárásra vonatkozóan fennáll-e ilyen követelmény, a kérdést előterjesztő bíróságnak az alkalmazandó nemzeti jog és különösen a szóban forgó kétoldalú szerződésekben megállapított oltalmi szabályozás alapján kell eldöntenie.

A második kérdésről

95 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdése lényegében arra irányul, hogy az 510/2006 rendeletben foglalt közösségi oltalmi szabályozás kimerítő jellegű-e, és így ellentétes-e a rendelettel a két tagállam közötti – a szóban forgó kétoldalú szerződésekhez hasonló – szerződésekben található oltalmi szabályozás alkalmazása, amely az egyik tagállam joga szerint eredetmegjelölésnek minősülő elnevezésnek annak ellenére oltalmat biztosít egy másik tagállamban, ahol ezt az oltalmat ténylegesen igénylik, hogy nem kérték ennek az eredetmegjelölésnek az említett rendelet alapján történő bejegyzését.

Előzetes észrevételek

96 Elöljáróban emlékeztetni kell először is arra, hogy – amint az a jelen ítélet 51. és 52. pontjában is szerepel – a kérdést előterjesztő bíróság szerint a jelen kérdés azt a feltevést érinti, amely szerint a Cseh Köztársaságban a „Bud" elnevezés eredetmegjelölésként, nem pedig egyszerű és közvetett földrajzi jelzésként részesül oltalomban.

97 Másodszor arra kell rámutatni, hogy amióta a Bíróság meghozta a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítéletet, a Cseh Köztársaság csatlakozott az Európai Unióhoz.

98 Ebből következően, mivel a szóban forgó kétoldalú szerződések jelenleg két tagállamot érintenek, a rendelkezéseiket nem lehet e két állam viszonyában alkalmazni, ha azok ellentétesek a közösségi joggal, különösen a Szerződésnek az áruk szabad mozgására vonatkozó szabályaival (lásd ebben az értelemben különösen a C-469/00. sz. Ravil-ügyben 2003. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-5053. o.] 37. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

99 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy az EK 307. cikk nem alkalmazandó az ilyen egyezményekre, mivel nem részes bennük harmadik állam (a 235/87. sz. Matteucci-ügyben 1988. szeptember 27-én hozott ítélet [EBHT 1988., 5589. o.] 21. pontja).

100 Harmadszor arra kell emlékeztetni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint az említett elnevezést eredetmegjelölésként jegyezték be, és még mindig a Lisszaboni Megállapodás alapján részesül oltalomban.

101 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Cseh Köztársasággal ellentétben az Osztrák Köztársaság nem részes a Lisszaboni Megállapodásban, és így az e megállapodással biztosított oltalomra ez utóbbi tagállamban nem lehet hivatkozni.

102 Így az alapeljárásban nem merül fel az a kérdés, hogy az 510/2006 rendelet kimerítő jellegével ellentétes-e a szóban forgó elnevezésnek a Lisszaboni Megállapodás alapján biztosított esetleges oltalma.

103 Minthogy az eredetmegjelölésnek a Lisszaboni Megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésében foglalt fogalommeghatározása lényegében megegyezik az 510/2006 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt meghatározással, a kérdést előterjesztő bíróság szerint ebből az következik, hogy a „Bud” elnevezés az említett rendelet értelmében eredetmegjelölésnek minősül.

104 Megállapítható, hogy az említett elnevezésnek mindezidáig nem kérték az 510/2006 rendelet alapján történő bejegyzését. Az sem vitatott, hogy az Európai Unió utolsó előtti bővítése során tagállammá vált tíz államban fennálló eredetmegjelölésekre és földrajzi jelzésekre vonatkozóan a 918/2004 rendeletben előírt átmeneti rendelkezések keretében sem küldtek a Bizottságnak ugyanezen elnevezés 2081/92 rendelet alapján történő bejegyzésére irányuló kérelmet.

105 A második kérdés így arra a feltevésre irányul, miszerint a „Bud” elnevezésnek a Budvar által az Osztrák Köztársaságban, a szóban forgó kétoldalú szerződések alapján igényelt oltalma ezen (az eredetmegjelölések 510/2006 rendelet szerinti fogalmának is megfelelő) elnevezés Cseh Köztársaságban eredetmegjelölésként élvezett oltalmának az Osztrák Köztársaságra történő kiterjesztésén alapszik.

106 Ezért különösen az a kérdés merül fel, hogy az 510/2006 rendelet olyan kimerítő jelleggel bír-e, amellyel az ilyen nemzeti oltalom, és következésképpen ennek az oltalomnak a szóban forgó szerződések útján valamely másik tagállam területére történő kiterjesztése is ellentétes.

A Bíróság válasza

107 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a 2081/92 rendelet célja az, hogy a hatálya alá tartozó földrajzi elnevezéseknek egységes oltalmat biztosítson a Közösségben, és annak érdekében, hogy ezek az elnevezések valamennyi tagállamban oltalomban részesülhessenek, bevezette a közösségi bejegyzésükre vonatkozó kötelezettséget (lásd ebben az értelemben különösen a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 74. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

108 Ez a célkitűzés a 2081/92 rendelet hetedik preambulumbekezdéséből következik (a C-129/97. és C-130/97. sz., Chiciak és Fol egyesített ügyekben 1998. június 9-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-3315. o.] 25. és 26. pontja), amely lényegében megegyezik az 510/2006 rendelet (6) preambulumbekezdésével, amely a következőképpen szól:

„Az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre közösségi megközelítést kell meghatározni. Egy védelmi rendszeren alapuló közösségi szabálykeret lehetővé teszi a földrajzi jelzések és az eredetmegjelölések számára a fejlődést azáltal, hogy ez a keret

egységesebb megközelítést nyújtva egyenlő versenyfeltételeket biztosít az ilyen megjelöléssel ellátott termékek termelői között, valamint erősíti a fogyasztókban a termékek megbízhatóságával kapcsolatos meggyőződését.”

109 A Bíróság azt is megállapította, hogy a közösségi jogalkotás általános irányvonala a közös agrárpolitika keretein belül a termékek minőségének kiigazítására irányul, e termékek hírnevének javítása céljából, többek között az eredetmegjelölések alkalmazásának köszönhetően, amelyek különleges oltalomban részesülnek. Ez a tendencia mezőgazdasági termékek tekintetében a 2081/92 rendelet elfogadásában nyilvánult meg, amelynek célja – a preambulumbekezdéseinek fényében – az, hogy teljesítse a fogyasztók elvárásait a minőségi és meghatározott földrajzi területről származó termékek tekintetében, valamint megkönnyítse, hogy a termelők a minőség javítására irányuló erőfeszítéseikért cserében egyenlő versenyfeltételek mellett magasabb jövedelemhez juthassanak (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Ravil-ügyben hozott ítélet 48. pontját, valamint a C-108/01. sz., Consorzio del Prosciutto di Parma és Salumificio S. Rita ügyben 2003. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-5121. o.] 63. pontját).

110 Az eredetmegjelölések az ipari és kereskedelmi tulajdonjogok részét képezik. Az alkalmazandó szabályozás védi azok jogosultjait a megnevezések olyan harmadik személyek által történő jogosulatlan használatával szemben, akik a megnevezésnek az idők során szerzett hírnevét akarnák kihasználni. Az eredetmegjelölések célja annak biztosítása, hogy a velük ellátott termék valamely meghatározott földrajzi területről származik, és egyedi jellemzőkkel rendelkezik. Jelentős hírnevet szerezhetnek a fogyasztók körében, és a használatukhoz szükséges feltételeket teljesítő termelők számára lényeges eszközt jelentenek a vásárlóközönség vonzására. Az eredetmegjelölések hírneve a fogyasztókban keltett képzet révén működik. Ez a képzet alapvetően a termék egyedi jellemzőitől, illetve általánosabb értelemben a minőségétől függ. Ez utóbbi határozza meg végső soron a termék hírnevét. A fogyasztók felfogásában a termelők hírneve és a termék minősége közötti kapcsolat továbbá attól a meggyőződésüktől függ, hogy az eredetmegjelöléssel értékesített termékek eredetiek-e (a fent hivatkozott Ravil-ügyben hozott ítélet 49. pontja, valamint a fent hivatkozott Consorzio del Prosciutto di Parma és Salumificio S. Rita ügyben hozott ítélet 64. pontja).

111 Ebből következően az EK 37. cikk alapján elfogadott 510/2006 rendelet a közös agrárpolitika eszközének minősül, amely lényegében arra irányul, hogy annak érdekében, hogy a minőség javítására irányuló erőfeszítéseket vállaló mezőgazdasági termelőket az erőfeszítésükért cserébe magasabb jövedelemhez jutathassa, és azok megakadályozhassák, hogy harmadik személyek a termékek minőségének köszönhető hírnevét jogellenesen kihasználják, biztosítsa a fogyasztókat arról, hogy az e rendelet alapján bejegyzett földrajzi jelzéssel ellátott mezőgazdasági termékek meghatározott földrajzi területről való származásuknál fogva egyedi jellemzőkkel rendelkeznek, és így földrajzi származásuknak köszönhetően minőségi garanciát nyújtanak.

112 Ha a tagállamok megengedhetnék a termelőiknek, hogy a tagállam területén használják azon megjelölések vagy szimbólumok valamelyikét, amelyeket az 510/2006 rendelet 8. cikke az e rendelet alapján bejegyzett elnevezések számára tart fenn, olyan nemzeti oltalmi jogra támaszkodva, amely kevésbé szigorú követelmények vonatkoznak, mint amelyek az említett rendelet keretében a szóban forgó termékekre irányadóak, fennállna annak veszélye, hogy nem érvényesül az említett minőségi garancia, amely az 510/2006 rendelettel biztosított oltalmi jogok alapvető rendeltetése, ami az ezekkel a megjelölésekkel és szimbólumokkal ellátott termékek termelői közötti egyenlő versenyfeltételeket is veszélyeztethetné, és sérthetné különösen az azon termelők számára fenntartandó jogokat, akik a minőség javítására irányuló erőfeszítéseket vállalnak azért, hogy e rendelet alapján bejegyzett földrajzi jelzést használhassanak.

113 Az érintett mezőgazdasági termékek minőségének biztosítására irányuló központi célkitűzés sérelmének ezen veszélye annál is jelentősebb, mivel – amint arra a főtanácsnok indítványa 111. pontjában rámutatott – a védjegyekkel ellentétben nem fogadtak el ezzel párhuzamosan a földrajzi jelzések nemzeti oltalmi rendszereire vonatkozó közösségi harmonizációs intézkedést.

114 Ebből azt a következtetést kell levonni, hogy az 510/2006 rendeletnek nem az a célja, hogy a nemzeti szabályok meghagyása mellett a minősített földrajzi jelzésekre vonatkozóan olyan kiegészítő oltalmi szabályozást vezessen be, mint amilyet például a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) hozott létre, hanem hogy egységes és kimerítő oltalmi szabályozást nyújtson a földrajzi jelzésekre vonatkozóan.

115 A 2081/92 és az 510/2006 rendeletben foglalt oltalmi szabályozás több jellemzője is a kimerítő jelleg mellett szól.

116 Először is, az ipari és kereskedelmi tulajdonjogok más közösségi szabályozásával – például a 40/94 rendelet szerinti közösségi védjegyjogi szabályozással vagy a közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló, 1994. július 27-i 2100/94/EK rendelet (HL L 227., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 16. kötet, 390. o.) alapján a növényfajtákra vonatkozó szabályozással ellentétben – a 2081/92 és az 510/2006 rendelet szerinti bejegyzési eljárás az érintett tagállam és a Bizottság közötti hatáskörmegosztáson alapul, mivel a Bizottság csak akkor hozhatja meg az elnevezés bejegyzéséről szóló határozatot, ha az érintett tagállam e célból kérelmet terjesztett be elé, és ilyen kérelmet csak akkor lehet benyújtani, ha a tagállam megvizsgálta annak indokoltságát (a C-269/99. sz., Carl Kühne és társai ügyben 2001. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-9517. o.] 53. pontja).

117 A nemzeti bejegyzési eljárások tehát a közösségi döntéshozatali eljárásba illeszkednek, és annak fontos részét képezik. A közösségi oltalmi szabályozáson kívül nem létezhetnek.

118 Ami a közösségi bejegyzési eljárást illeti, az is sokat mond, hogy az 510/2006 rendelet 5. cikkének (6) bekezdése – amely lényegében azonos a 2081/92 rendelet 5. cikkének (5) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, és amelyet az 535/97 rendelet illesztett be a rendelet szövegébe – úgy rendelkezik, hogy a tagállamok kizárólagos saját felelősségük mellett a bejegyzés iránti kérelemről szóló határozat meghozataláig ideiglenes oltalmat adhatnak.

119 A Bíróság e tekintetben egyébként már kimondta, hogy ebből a rendelkezésből az következik, hogy a 2081/92 rendelettel létrehozott rendszerben a tagállamok csak akkor rendelkeznek hatáskörrel a rendelet rendelkezéseitől eltérő – akár ideiglenes – határozatok meghozatalára, ha ezt a hatáskört kifejezett szabályok tartalmazzák (a fent hivatkozott Chiciak és Fol egyesített ügyekben hozott ítélet 32. pontja).

120 Amint arra a főtanácsnok indítványa 102. pontjában rámutatott, egy ilyen jellegű rendelkezésnek nem lenne semmi értelme, ha a tagállamok fenntarthatnák a 2081/92 és az 510/2006 rendelet értelmében vett eredetmegjelölésekre és földrajzi jelzésekre vonatkozó saját oltalmi szabályozásukat, és az ezekkel a rendeletekkel párhuzamosan létezhetne.

121 Másodszor, a 2081/92 és az 510/2006 rendeletben foglalt oltalmi szabályozás kimerítő jellegét a fennálló nemzeti elnevezésekre – így az alapeljárásban szereplő „Bud" cseh elnevezésre is – vonatkozó átmeneti rendelkezések is tanúsítják.

122 Így a 2081/92 rendelet 17. cikke ún. egyszerűsített bejegyzési eljárást vezet be azokra a nemzeti elnevezésekre, amelyek a bejegyzésüket kérő tagállamban jogi oltalom alatt állnak, illetve azokban a tagállamokban, ahol nem létezik oltalmi rendszer, a használat alapján elismertek (a C-66/00. sz. Bigi-ügyben 2002. június 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-5917. o.] 28. pontja).

123 Úgy rendelkeztek, hogy ha az elnevezések bejegyzését hat hónapon belül kérik, akkor a rendelet 13. cikkének (2) bekezdése alapján a nemzeti oltalmukat bizonyos feltételek mellett ötéves átmeneti időszakra fenntartják, amelyet később az 535/97 rendelet további öt évvel meghosszabbított.

124 Mivel ez a fennálló nemzeti elnevezések átmeneti oltalmára vonatkozó különös szabályozást a 692/2003 rendelet 1. cikkének 15. pontja hatályon kívül helyezte, a Bizottság a 918/2004 rendelettel átmeneti rendelkezéseket hozott az Európai Unió utolsó előtti bővítése során tagállammá vált tíz államban fennálló eredetmegjelölésekre és földrajzi jelzések nemzeti oltalmára vonatkozóan, amelyek a tizenöt régi tagállamra vonatkozó rendelkezéseket vették át.

125 Ezek a rendelkezések különösen relevánsak a jelen ügyben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság szerint a „Bud” elnevezés ebben az időszakban minősített földrajzi elnevezésként létezett a Cseh Köztársaságban.

126 A 918/2004 rendelet úgy rendelkezett, hogy a tíz új tagállamban 2004. április 30-án fennálló, a 2081/92/EGK rendelet értelmében vett földrajzi jelzések és eredetmegjelölések nemzeti oltalmát e tagállamok hat hónapon keresztül fenntarthatják. Mivel azonban az egyszerűsített eljárás már nem létezett, ez a rendelet azt írta elő, hogy amennyiben a Bizottsághoz a hat hónapos határidőn belül bejegyzés iránti kérelem érkezik, ezt a nemzeti oltalmat addig lehet fenntartani, amíg a 2081/92 rendelet 6. cikkének megfelelően a határozat meghozatalára sor kerül.

127 Az említett rendelet következésképpen azt hagyta helyben a tíz új tagállam vonatkozásában, ami a tizenöt régi tagállamra már vonatkozott, azaz hogy a fennálló minősített földrajzi jelzések csak akkor részesíthetők nemzeti oltalomban, ha az oltalom megfelel a kifejezetten a minősített földrajzi jelzésekre vonatkozóan megállapított jogszabályi feltételeknek, köztük annak, hogy hat hónapon belül bejegyzés iránti kérelmet kell benyújtani, amit a cseh hatóságok az alapeljárásban a szóban forgó „Bud” elnevezéssel kapcsolatban elmulasztottak megtenni.

128 Ezek a különös szabályozások és különösen annak kifejezett engedélyezése, hogy a tagállamok bizonyos feltételek mellett átmenetileg fenntarthatják a fennálló minősített földrajzi jelzésekre vonatkozó nemzeti oltalmat, nehezen lennének érthetők, ha a minősített földrajzi jelzések közösségi oltalmára vonatkozó szabályozás nem kimerítő jellegű lenne, és így a tagállamoknak továbbra is mindenképpen korlátlan lehetőségük lenne az ilyen nemzeti oltalmi jogok fenntartására.

129 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 510/2006 rendeletben foglalt közösségi oltalmi szabályozás kimerítő jellegű, és így a rendelettel ellentétes a két tagállam közötti, a szóban forgó kétoldalú szerződésekhez hasonló szerződésekben található oltalmi szabályozás alkalmazása, amely az egyik tagállam joga szerint eredetmegjelölésnek minősülő elnevezésnek oltalmat biztosít egy másik

tagállamban, ahol ezt az oltalmat ténylegesen igénylik, annak ellenére, hogy nem kérték ennek az eredetmegjelölésnek az említett rendelet alapján történő bejegyzését.

130 A második kérdésre adott ezen válaszra tekintettel a harmadik kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

131 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) **A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a fent hivatkozott Budějovický Budvar ügyben hozott ítélet 101. pontjából az következik, hogy:**

– **a kérdést előterjesztő bíróságnak annak eldöntéséhez, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló elnevezés olyan egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősül-e, amelynek a szóban forgó kétoldalú szerződések alapján történő oltalomban részesítése az EK 30. cikkben meghatározott követelményekre tekintettel indokolt lehet, azt kell megvizsgálnia, hogy a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztók észlelése szerint ez az elnevezés, ha**

önmagában nem is földrajzi név, de alkalmas legalább arra, hogy tájékoztassa a fogyasztót arról, hogy a vele jelölt termék ennek a tagállamnak egy adott régiójából vagy helységéből származik;

– **a kérdést előterjesztő bíróságnak továbbá – ismét a Cseh Köztársaságban fennálló ténykörülményekre és az ottani fogyasztók észlelésére tekintettel – azt is meg kell vizsgálnia, hogy – amint ez az említett ítélet 99. pontjában kifejtésre került – az alapeljárásban szereplő elnevezés a szóban forgó kétoldalú szerződések hatálybalépésekor vagy azt követően nem vált-e ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé, mivel az Európai Közösségek Bírósága ugyanezen ítélet 99. és 100. pontjában már úgy határozott, hogy az e szerződésekkel létrehozott oltalmi szabályozás célja az ipari és kereskedelmi tulajdon EK 30. cikk szerinti védelme;**

– **mivel nincsen vonatkozó közösségi szabályozás, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell nemzeti joga alapján eldöntenie, hogy szükséges-e a Cseh Köztársaságban fennálló tényleges körülmények és az ottani fogyasztói észlelések felmérésére közvélemény-kutatást végezni annak megállapításához, hogy az alapeljárásban szereplő „Bud" elnevezés egyszerű és közvetett földrajzi eredetjelzőnek minősíthető-e, és hogy nem vált-e ebben a tagállamban szokásos elnevezéssé. Ha a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartja a közvélemény-kutatás lefolytatását, szintén ezen nemzeti jog alapján kell megállapítania azt a fogyasztói százalékos arányt, amely a vizsgálat szempontjából kellően relevánsnak minősül; és**

– **az EK 30. cikk az elnevezések származási országban történt használatának jellegét és tartamát illetően nem támaszt olyan konkrét követelményt, amely feltétele annak, hogy az elnevezések oltalma e cikk alapján indokolt legyen. Azt a kérdést, hogy az alapeljárásra vonatkozóan fennáll-e ilyen követelmény, a kérdést előterjesztő bíróságnak az alkalmazandó nemzeti jog és különösen a szóban forgó kétoldalú szerződésekben megállapított oltalmi szabályozás alapján kell eldöntenie.**

2) A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet rendeletben foglalt közösségi oltalmi szabályozás kimerítő jellegű, és így a rendelettel ellentétes a két tagállam közötti, a szóban forgó kétoldalú szerződésekhez hasonló szerződésekben található oltalmi szabályozás alkalmazása, amely az egyik tagállam joga szerint eredetmegjelölésnek minősülő elnevezésnek annak ellenére oltalmat biztosít egy másik tagállamban, ahol ezt az oltalmat ténylegesen igénylik, hogy nem kérték ennek az eredetmegjelölésnek az említett rendelet alapján történő bejegyzését.

Aláírások